2026/584

17.3.2026 г.

РЕШЕНИЕ (ОВППС) 2026/584 НА СЪВЕТА

от 16 март 2026 година

в подкрепа на изграждането на африкански капацитет за Африка без мини

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за Европейския съюз, и по-специално член 28, параграф 1 и член 31, параграф 1 от него,

като взе предвид предложението на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност,

като има предвид, че:

(1) Съюзът следва да работи за установяването на тясно сътрудничество във всички области на международните отношения с цел опазване на мира, предотвратяване на конфликти и укрепване на международната сигурност, в съответствие с целите и принципите на Устава на ООН.

(2) Конвенцията за забрана на използването, складирането, производството и трансфера на противопехотни мини и за тяхното унищожаване („Конвенцията“) влезе в сила на 1 март 1999 г. и представлява централната международна рамка за прекратяване на страданията и жертвите, причинени от противопехотни мини.

(3) На 15 декември 2016 г. Европейският съвет прие Глобалната стратегия за външната политика и политика на сигурност на Европейския съюз, а подкрепата на Съюза за прилагането на Конвенцията би допринесла за по-голяма сигурност на хората, както е предвидено в тази стратегия.

(4) На 10 декември 2019 г. Съветът прие заключения, озаглавени „Изграждане на устойчива Европа до 2030 г. – досегашен напредък и следващи стъпки“ в подкрепа на изпълнението на Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие, приета от ООН, и нейните цели за устойчиво развитие. Освен това Съюзът последователно подкрепя всеобщото приемане и прилагане на Конвенцията чрез поредица от решения на Съвета, включително решения (ОВППС) 2017/1428 ([1]), (ОВППС) 2020/905 ([2]), (ОВППС) 2021/257 ([3]) и (ОВППС) 2025/781 ([4]).

(5) На 27 май 2024 г. Съветът прие заключения относно позицията на ЕС във връзка с налагането на по-строга забрана на противопехотните мини с оглед на Петата конференция за преглед на Конвенцията.

(6) На Петата конференция за преглед на Конвенцията, проведена в Сием Реап-Ангкор (Камбоджа) през 2024 г., държавите – страни по Конвенцията, приеха плана за действие от Сием Реап-Ангкор за периода 2025—2029 г., който съдържа пътна карта за прилагането и всеобщото приемане на Конвенцията въз основа на постиженията на предходните планове за действие.

(7) На 14 април 2025 г. Съветът прие Решение (ОВППС) 2025/781 в подкрепа на плана за действие от Сием Реап-Ангкор за периода 2025—2029 г.,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

([1]) Решение (ОВППС) 2017/1428 на Съвета от 4 август 2017 г. в подкрепа на изпълнението на плана за действие от Мапуто за прилагане на Конвенцията от 1997 г. за забрана на използването, складирането, производството и трансфера на противопехотни мини и за тяхното унищожаване (ОВ L 204, 5.8.2017 г., стр. 101, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2017/1428/oj).

([2]) Решение (ОВППС) 2020/905 на Съвета от 29 юни 2020 г. за изменение на Решение (ОВППС) 2017/1428 в подкрепа на изпълнението на плана за действие от Мапуто за прилагане на Конвенцията от 1997 г. за забрана на използването, складирането, производството и трансфера на противопехотни мини и за тяхното унищожаване (ОВ L 207, 30.6.2020 г., стр. 35, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/905/oj).

([3]) Решение (ОВППС) 2021/257 на Съвета от 18 февруари 2021 г. в подкрепа на плана за действие от Осло за прилагане на Конвенцията от 1997 г. за забраната на използването, складирането, производството и трансфера на противопехотни мини и за тяхното унищожаване (ОВ L 58, 19.2.2021 г., стр. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/257/oj).

([4]) Решение (ОВППС) 2025/781 на Съвета 14 април 2025 г. в подкрепа на плана за действие от Сием Реап-Ангкор за прилагане на Конвенцията от 1997 г. за забраната на използването, складирането, производството и трансфера на противопехотни мини и за тяхното унищожаване (ОВ L, 2025/781, 15.4.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/781/oj).

Член 1

1. Съюзът подкрепя засегнатите от мини държави – страни по Конвенцията за забраната на използването, складирането, производството и трансфера на противопехотни мини и за тяхното унищожаване (наричана по-нататък „Конвенцията“), в Африка при укрепване на национален капацитет за разминиране и при изпълнението на техните задължения по член 5 от Конвенцията, като същевременно се постигат целите на ООН за устойчиво развитие, допринасящи за мира и сигурността в региона. Съюзът осъществява тази подкрепа чрез оперативно действие.

2. Целта на посоченото в параграф 1 оперативно действие на Съюза е да допринесе за сигурността на хората чрез подкрепа за прилагането на Конвенцията в съответствие с целите на плана за действие от Сием Реап-Ангкор за периода 2025—2029 г. и на Европейската стратегия за сигурност.

3. Подробно описание на оперативното действие, посочено в параграф 1 от настоящия член, се съдържа в приложението.

Член 2

За постигане на целта на оперативното действие на Съюза, посочена в член 1, параграф 2, Съюзът подкрепя следните специфични цели:

а) подкрепа за усилията на държавите – страни по Конвенцията в Африка за изпълнение на техните задължения за разминиране съгласно член 5 от Конвенцията чрез изграждане на капацитет;

б) насърчаване на обмена на знания и експертен опит, свързани с прилагането на член 5 от Конвенцията;

в) демонстриране на ангажимента на Съюза и неговите държави членки към целите на Конвенцията и осигуряване на подходяща видимост на този ангажимент.

Член 3

1. Върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност (наричан по-нататък „върховният представител“) отговаря за изпълнението на настоящото решение.

2. Техническото изпълнение на проектите, свързани със специфичните цели, посочени в член 2, се възлага на Института на ООН по разоръжаването (ЮНИДИР) в партньорство с Mines Advisory Group.

3. ЮНИДИР изпълнява проектите, свързани със специфичните цели, посочени в член 2, под ръководството на върховния представител. За тази цел върховният представител постига необходимите договорености с ЮНИДИР.

Член 4

1. Референтната сума за изпълнението на оперативното действие, посочено в член 1, възлиза на 3 000 000,36 EUR.

2. Разходите, финансирани чрез референтната сума, посочена в параграф 1, се управляват в съответствие с правилата и процедурите, приложими към общия бюджет на Съюза.

3. Комисията упражнява надзор върху правилното управление на разходите, посочени в параграф 2. За целта тя сключва необходимото споразумение с ЮНИДИР. В посоченото споразумение се предвижда ЮНИДИР да осигурява разпознаваемост и видимост на приноса на Съюза, които са съизмерими с размера на приноса.

4. Комисията се стреми да сключи споразумението, посочено в параграф 3, във възможно най-кратък срок след влизането в сила на настоящото решение. Тя информира Съвета за всякакви трудности, възникнали по време на посочения процес, и за датата на сключване на споразумението.

5. ЮНИДИР изпълнява оперативното действие, посочено в член 1, в съответствие с решението за укрепване на финансовото управление и прозрачността в рамките на звеното за подпомагане на прилагането, прието на Четиринадесетата среща на държавите — страни по Конвенцията през 2015 г. ЮНИДИР предоставя, наред с друго, доклади, описателни и тримесечни доклади, както и матрица на логическата рамка и дейностите, посочени в приложението.

Член 5

1. Върховният представител докладва на Съвета за изпълнението на настоящото решение въз основа на редовни доклади, изготвяни от ЮНИДИР. Тези доклади служат за основа на оценка, която се извършва от Съвета.

2. Комисията предоставя на Съвета информация относно финансовите аспекти на изпълнението на настоящото решение.

Член 6

1. Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.

2. Срокът на действие на настоящото решение изтича 36 месеца след датата на сключване на споразумението, посочено в член 4, параграф 3 или шест месеца след влизането му в сила, ако в този срок не е сключено споразумение.

Съставено в Брюксел на 16 март 2026 година.

За Съвета

Председател

K. KALLAS

ПРИЛОЖЕНИЕ

ДОКУМЕНТ ЗА ПРОЕКТ

Да работим за свободна от мини Африка: изграждане на африкански капацитет за премахване на породените от противопехотните мини заплахи за мира, сигурността и развитието

Контекст и обосновка

Международната общност предоставя милиарди долари в отговор на исканията за международно сътрудничество и помощ в подкрепа на държавите при изпълнението на задълженията им по Конвенцията за забрана на противопехотните мини (КЗПМ). Тази подкрепа позволява разчистването на обширни зони, засегнати от мини, и унищожаването на големи количества противопехотни мини в условия на нестабилност, ограничен капацитет и наличие на конфликти. Тези усилия премахват заплахите за добруването на цивилното население, намаляват изразената в отнети човешки животи цена на тези оръжия и полагат основите на мира, сигурността и устойчивото развитие.

Въпреки всички усилия в световен мащаб, тридесет и три държави – страни по КЗПМ, имат неизпълнени задължения по член 5 за завършване унищожаването на противопехотните мини. В подготовката за Петата конференция за преглед на държавите – страни по Конвенцията, основни заинтересовани страни отбелязаха, че нуждите на много държави – страни по Конвенцията, които са подали искания за удължаване на срока по член 5 за завършване унищожаването на противопехотните мини в своите държави, не са били удовлетворени ([1]).По разбираеми причини повечето държави – двустранни донори, съсредоточават усилията си върху държавите – страни по Конвенцията, с най-сериозни рискове и човешко страдание, причинени от тези оръжия. Много други държави – страни по Конвенцията, имат сравнително ниски или средни равнища на миниране и трудно си осигуряват достатъчно национално или международно финансиране за провеждане на проучвания и дейности по разчистване. Именно за такива случаи планът за действие от Сием Реап-Ангкор за периода 2025 – 2029 г. включва разпоредба за „проучване осъществимостта на създаването на доброволен доверителен фонд в подкрепа на засегнатите държави – страни по Конвенцията, които трудно си осигуряват международна помощ за своите правни и обвързани със срокове ангажименти съгласно член 5 от Конвенцията“ ([2]).

Шестнадесет от тридесет и трите държави – страни по Конвенцията, с неизпълнени задължения по член 5 са в Африка ([3]). Девет африкански държави са предоставили подробни, остойностени и многогодишни работни планове за изпълнение на задълженията си по член 5 ([4]). Пет държави са получили най-малко по размер финансиране за борба с противопехотните мини през периода 2019 – 2023 г. (Чад, Етиопия, Мавритания, Нигер и Сенегал), а от 2018 г. за една държава (Гвинея Бисау) финансирането е нулево или минимално. Някои от тези държави почти са завършили унищожаването на противопехотните мини. Например според сведенията Гвинея Бисау се нуждае от малко над 7,5 милиона щатски долара, за да изпълни задълженията си по член 5, Мавритания – от 3,7 милиона щатски долара, а Сенегал – от 8,9 милиона щатски долара ([5]).

Предложеното действие има за цел да позволи на африканските държави – страни по Конвенцията, да изпълнят висящите си задължения по член 5 и да покаже, че борбата с противопехотните мини продължава да спасява човешки животи и да дава възможност за устойчиво развитие. Ето защо Африка е континент, върху който ЕС и неговите държави членки могат да се съсредоточат, за да подкрепят иновативни подходи „за подпомагане на нашите партньори в постигането на общата ни цел за свят без мини“ ([6]). Целта и задачите на това действие са тясно съгласувани с мандата, който държавите членки са получили от Института на ООН по разоръжаването (ЮНИДИР) ([7]), и с научноизследователската стратегия, залегнала в Програмата на ЮНИДИР за конвенционалните оръжия и боеприпасите („Програмата на ЮНИДИР“). Програмата на ЮНИДИР ще изпълнява това действие в тясно сътрудничество със звеното за подпомагане на прилагането на КЗПМ и в сътрудничество с Консултативната група по противопехотните мини и други заинтересовани страни.

([1]) Вж. например Конвенция за забрана на противопехотните мини – процес на исканията за удължаване на срока, доклад на Комитета относно прилагането на член 5, 2023 г., 21MSP-Committee-Art5-Extension-Request-Process.pdf

([2]) План за действие от Сием Реап-Ангкор за периода 2025 – 2029 г., APLC/CONF/2024/15, точка 14, стр. 18, 5RC-Final-Report-en.pdf

([3]) Тези държави – страни по Конвенцията, включват Ангола, Буркина Фасо, Чад, Демократична република Конго, Еритрея, Етиопия, Гвинея Бисау, Мавритания, Мали, Нигер, Нигерия, Сенегал, Сомалия, Южен Судан, Судан и Зимбабве.

([4]) Състояние на прилагането на Конвенцията от държавите – страни по нея, с неизпълнени задължения, Пета конференция за преглед, APLC/CONF/2024/12, 13 ноември 2024 г., APLC/CONF/2024/1

([5]) Наблюдение на противопехотните мини, 2024 г., Международна кампания за забрана на противопехотните мини, Женева: ICBL-CMC, ноември 2024 г., Landmine-Monitor-2024-Final-Web.pdf; и Наблюдение на противопехотните мини, Женева: ICBL-CMC, декември 2025 г., Landmine-Monitor-2025-Final-Online.pdf

([6]) Конвенция за забрана на противопехотните мини, Пета конференция за преглед, Сием Реап, 25– 29 ноември 2024 г., Изявление на ЕС относно международното сътрудничество и помощ, 5RC-8ei-Coop-zz-org-European-Union.pdf

([7]) Вж. мандата на ЮНИДИР: https://unidir.org/unidir-statute/. Вж. също: дейности и операции на ЮНИДИР, Първи комитет на Общото събрание на ООН, Резолюция A/C.1/79/L.66, 17 октомври 2024 г. Вж. също „Работа на консултативния съвет по въпросите на разоръжаването и управителен съвет на ЮНИДИР“, доклад на генералния секретар, A/80/240, 23 юли 2025 г., https://unidir.org/wp-content/uploads/2025/08/UNIDIR-2025-ABDM-Report.pdf

1. **Цел и задачи**

Общата цел и двете съответни и свързани, съединени задачи на настоящата инициатива и действие, които, както е отбелязано, са тясно съгласувани с мандата на ЮНИДИР, са следните:

Обща цел: Подкрепа за пет от африканските държави, които получават в най-малка степен международно сътрудничество и помощ за изпълнение на задълженията си по член 5 от Конвенцията за забрана на противопехотните мини.

Задача 1. Изграждане на национален капацитет в до пет африкански държави за изпълнение на задълженията им по член 5 от КЗПМ.

Задача 2. Насърчаване и подкрепа на обмена на знания и опит за изграждане на африкански национален капацитет за изпълнение на задълженията на КЗПМ.

2. **Подход: Резултати, бенефициенти и дейности**

За да се постигнат тези две свързани и съединени задачи, предложеното действие съдържа два работни пакета (т.е. дейности, постижения, очаквани резултати/ефекти). Акцентът и основният фокус на действието е да се изгради и укрепи националният капацитет в до пет африкански държави, така че да изпълнят задълженията си по член 5 от КЗПМ (задача 1) и да са свободни от мини. Систематичното документиране на опита и отчитането на предизвикателствата, ефективните мерки, практиките и извлечените от това поуки създават ценни и полезни знания. Задача 2 осигурява споделянето, популяризирането и обмена на тези знания в полза на други държави – страни по КЗПМ, и на държавите членки, както и на международната общност като цяло.

2.1. *Изграждане на национален капацитет в до пет африкански държави с цел изпълнение на задълженията им по член 5 от КЗПМ*

ЮНИДИР ще осъществи надзор на предоставянето на съобразена с равенството на половете помощ за изграждане на национален капацитет на до пет африкански държави – страни по Конвенцията, които:

— са посочили, че почти са изпълнили задълженията си по член 5; и

— за които решенията на срещите на държавите – страни по Конвенцията, са разрешили удължаване на срока.

ЮНИДИР ще работи в тясно сътрудничество със звеното за подпомагане на прилагането на КЗПМ, както и с делегациите на ЕС в африканските държави партньори с цел изграждане на африкански национален капацитет. Вземайки предвид целевите държави бенефициенти и видовете дейности, заложени в техните искания за удължаване на срока и в плановете им, ЮНИДИР ще работи с един неправителствен участник със стратегическа значимост в областта на борбата с противопехотните мини, който към дадения момент извършва или неотдавна е извършвал дейности в целевите държави и има присъствие в тях – Консултативната група по противопехотните мини. Това ще спомогне да се гарантира, че изграждането на капацитет за дейностите по проучване и прочистване може да започне бързо, без да е необходимо да се използват ограничени ресурси, за да се установява тепърва присъствие в държавата. Акцентът тук е да се даде възможност на държавите партньори изцяло да поемат национална ангажираност с усилията за изпълнение на задълженията си по член 5 по устойчив начин.

2.1.1. Резултати

— С подкрепата на това действие **до две африкански държави изпълняват задълженията си по член 5 от КЗПМ** и подават доброволна декларация за завършване на разминирането.

— **Три други африкански държави постигат напредък в изпълнението на задълженията по член 5 от КЗПМ**.

— Имащата отношение информация ще бъде предоставяна в **годишните доклади по член 7 от КЗПМ** и в техните **искания за удължаване на срока** до Комитета по член 5.

Напредъкът в отделните държави ще варира в зависимост от положението със сигурността (напр. достъп до минираните зони), ангажираността и допълнителната помощ, предоставяна от други участници. Той може да включва факта, че една или повече африкански държави – страни по КЗПМ, са в състояние да заявят изпълнението на задълженията по член 5, докато други могат да освобождават земя и да декларират зони или райони „без мини“, да изпълняват други междинни цели, определени в удължаванията на срока по член 5 ([8]) и в националните планове, както и да разполагат с надеждни и определени пътища за завършване на разминирането ([9]). Всички държави бенефициенти по действието ще са укрепили националния си капацитет за устойчиво управление на оставащите задължения по член 5.

2.1.2. Бенефициенти и целеви държави

Основните бенефициенти и целевите държави са пет африкански държави, които са представили подробни, остойностени и многогодишни работни планове в исканията за удължаване на срока за изпълнение на задълженията си по член 5 от КЗПМ, но са получили ниски равнища на международна помощ: **Гвинея Бисау, Мавритания, Сенегал, Южен Судан и Зимбабве**. В края на октомври 2025 г. ЮНИДИР се свърза с тези потенциални държави бенефициенти, за да ги информира и да ги прикани да изразят интерес към предложеното действие ([10]). До края на декември 2025 г. Институтът получи пет положителни отговора ([11]). Крайните бенефициенти са народът, общностите и хората, включително жени, мъже, момичета и момчета, които страдат от преките и непреките, отрицателните и свързаните с пола ефекти на противопехотните мини в тези държави.

Следва да се отбележи, че други африкански държави – страни по КЗПМ, биха могли да бъдат добавени към списъка на бенефициентите и целевите държави в зависимост от нуждите и наличните ресурси. ЮНИДИР, в координация с ЕСВД на ЕС, може да се обърне към други донори с цел разширяване на географския обхват на действието.

2.1.3. Дейности и постижения

Действието предвижда набор от „основни“ дейности за изграждане на национален капацитет във всички целеви държави и държави бенефициенти и им позволява да изпълняват задълженията си по член 5 от АРМВС; както и „меню“ от (незадължителни) дейности и подкрепа в зависимост от приоритетите на бенефициентите и наличните ресурси.

„Основните“ дейности и съответните постижения включват:

— Организиране на **среща** на национално равнище за извършване на **съвместен преглед** на искането за удължаване на срока и на националния план, за определяне на ключовите приоритети и за проучване дали „диалогът с индивидуален подход“ би могъл да бъде полезен, в координация със звеното за подпомагане на прилагането на КЗПМ;

— Внедряване на инструмент за **приоритизиране** с цел постигане на **резултати**, с които държавата се ангажира, така че да се осигурят данни за индивидуален подход и/или за международни искания за помощ; и

— Принос за изготвянето на **годишните доклади по член 7** и предоставянето на информация за разминирането (годишни актуализации по член 5) в сътрудничество със звеното за подпомагане на прилагането на КЗПМ.

ЮНИДИР, в сътрудничество със своя оперативен партньор по осъществяването на борбата с противопехотните мини – Консултативната група по противопехотните мини, в координация със звеното за подпомагане на прилагането на КЗПМ и като работи съвместно с делегацията на ЕС в дадената държава, ще организира първоначална съвместна среща в страната с националния орган за борба с противопехотните мини в подкрепа на всяка държава бенефициент. На тази среща в страната ще се направи преглед на искането за удължаване на срока по член 5 и на плана за действие, ще се използва инструмент за приоритизиране на ЮНИДИР, целящ определянето на ключовите приоритети и тяхната последователност, и ще се проучи дали диалогът с националните заинтересовани страни на равнище столица би могъл да спомогне за постигането на напредък. Ключов резултат от срещата и използването на инструмента на ЮНИДИР е подреждането по значимост на приоритетните дейности и последователността им като част от пътя към завършването на разминирането по член 5. От срещата може да се извлече информация за диалога с националните заинтересовани страни, и ако е необходимо, за други искания за международна помощ.

([8]) Вж. https://www.apminebanconvention.org/en/implementation/article-5/extension-requests

([9]) Вж. напр. „Пътища за завършване на разминирането: постигане на обща цел чрез член 5 в контекст“, Консултативна група по противопехотните мини (Achieving A Common Goal Through Article 5 in Context, Mines Advisory Group, MAG), 2024 г., https://maginternational.org/media/filer_public/9c/d1/9cd17054-fb51-461b-ba81-16d962828267/pathways_to_completion-4.pdf

([10]) След заседанието на работна група „Неразпространение и износ на оръжия“ на ЕС, проведено на 15 октомври 2025 г., и по предложение и препоръка на Европейската служба за външна дейност, в края на октомври 2025 г. ЮНИДИР изпрати официални писма.

([11]) Официалните писма с отговори и съобщенията бяха предоставени на Европейската служба за външна дейност. ЮНИДИР се свърза и с още една шеста държава, в случай че една от петте основни целеви държави не пожелае да се възползва от това действие.

Информацията, събрана при тези първоначални срещи за съвместен преглед и при използването на инструмента за приоритизиране, ще послужи за принос към научните изследвания и продуктите, които да бъдат публикувани в рамките на това действие, като по този начин ще се повишат знанията и осведомеността сред целевите аудитории (вж. 2.2.3).

„Меню“ от специфични според контекста дейности, включващо:

— **Проучвания** (нетехнически и технически), включително разбивка и изясняване на „съмнителните“ и „потвърдените“ опасни зони;

— **Разчистване на минирани зони** с използване на подходящи методи (напр. ръчни, механични или смесени методи) и докладване на напредъка;

— Дейности за изграждане на капацитет за националните органи в областта на:

  — **управлението на информация;**

  — **преразглеждането** и **актуализирането на националните стандарти**, когато е уместно или необходимо; и

  — **обучение относно риска от взривни устройства** и връзка с общността, когато е уместно.

Всички специфични според контекста оперативни дейности ще бъдат осъществявани, наблюдавани и оценявани в съответствие с Международните стандарти за борба с противопехотните мини, одобрени от ООН.

Инструментът за приоритизиране на ЮНИДИР ще се използва за определяне на специфичните според контекста дейности, които трябва да бъдат осъществени в рамките на това действие, като се вземат предвид:

— исканията за удължаване на срока по член 5 и решенията от срещата на държавите – страни по Конвенцията;

— приоритетите, определени в подробните, остойностени национални планове за действие;

— равнището и степента на национална ангажираност, демонстрирана от целевата държава;

— наличните ресурси;

— оценка на всяка възможна друга помощ, получена от държавата или планирана (от други донори); и

— вероятността дейностите, подкрепяни от действието, да постигнат резултати/успешни ефекти.

Във всеки случай дейностите ще бъдат съобразени с контекста и могат да бъдат разширявани или стеснявани, за да съответстват на ресурсите и продължителността на действието.

Въпреки че комбинацията от оперативни дейности ще се определя от националния контекст, опитът на ЮНИДИР и наличната информация от оперативните партньори в борбата с противопехотните мини в Африка показват, че в рамките на това действие могат да бъдат изпълнени следните два специфични според контекста пакета от дейности.

Пример 1. Менюто от оперативни дейности, които трябва да бъдат изпълнени от Консултативната група по миите в държава с ниско равнище на миниране, но с оперативна сложност, би могло да включва:

— провеждането на **нетехнически проучвания**;

— **обучение** и капацитет на персонала въз основа на **техническо проучване** и разчистване;

— **операции по проучване** и **разчистване** за премахване на дадена зона от списъка с опасни зони, намаляване на размерите на дадена опасна зона, разчистване; и

— **преразглеждане** и **актуализиране на националните стандарти**.

Биха били приоритизирани зоните в дадена държава, в които разчистването е позволило на държавата да постигне значителен напредък в изпълнението на задълженията по член 5 от КЗПМ. Биха били приоритизирани и дейностите, които устойчиво укрепват капацитета на националните органи за планиране, докладване, включително управление на информацията, както и управление на остатъчния риск.

Пример 2. Менюто от оперативни дейности, които трябва да бъдат изпълнени от Консултативната група по мините в дадена държава за премахването на ясно установено, но твърде наситено равнище на миниране, би могло да включва:

— провеждането на **технически проучвания**;

— **обучение** и капацитет на персонала в подкрепа на техническото проучване и капацитета за разчистване;

— **внедряване** на подходящи ръчни и технически **активи**; и

— **целеви операции за разчистване** на потвърдени опасни зони.

Биха били приоритизирани запазването на набраната инерция в напредъка по изпълнението на член 5 от КЗПМ, намаляването на риска за общностите, както и защитата на оставащите действия за завършване на разминирането, като същевременно се допълват текущите усилия на националния орган и евентуално на другите му международни партньори.

2.2. *Насърчаване и подкрепа на обмена на знания и опит за изграждане на африкански национален капацитет за изпълнение на задълженията по КЗПМ*

ЮНИДИР ще провежда научни изследвания и заедно с партньорите си ще събира и анализира информация, включително данни за предизвикателствата, ефективните мерки и извлечените поуки, за да даде възможност на африканските държави – страни по Конвенцията, да намалят риска, породен от противопехотните мини у тях, така че да се спомогне за постигането на задача 2. При анализа ще бъдат проучени също така възможностите и предизвикателствата, срещани при прилагането на съобразен с равенството на половете и приобщаващ подход. ЮНИДИР ще въведе стабилна рамка за наблюдение, оценка и обучение, за да събира такава информация и данни и да ги предоставя на ключовите заинтересовани страни, участващи в борбата с противопехотните мини, и на международната общност като цяло. Акцентът тук е да се даде възможност на африканските държави и на континента да поемат отговорност за изпълнението на задълженията и да се ангажират със споделени отговорности в работата за разчистване на Африка от мини.

2.2.1. Резултати

Първият резултат е **подобрено познаване на практическите подходи**, за да се даде възможност на африканските държави – страни по Конвенцията, да намалят риска, свързан с противопехотните мини у тях, като изпълнят задълженията си по член 5. Вторият е **повишена осведоменост за ролята на Европейския съюз и неговите държави членки** в подпомагането на Африка да премахне въздействието на противопехотните мини.

2.2.2. Бенефициенти и целеви държави

Основните бенефициенти и целеви държави са 193-те държави – членки на ООН, и по-специално **африканските държави – страни по КЗПМ** ([12])**, и държавите – членки на Африканския съюз**. ЮНИДИР също ще участва, а дейностите и продуктите ще бъдат от полза за структурите и делегациите на ЕС, имащите отношение структури на ООН, други международни организации, регионални и подрегионални организации, неправителствени организации и широката общественост. Крайните бенефициенти са народът, общностите и хората, включително жени, мъже, момичета и момчета, които страдат от преките и непреките, отрицателните и свързаните с пола ефекти на противопехотните мини в тези африкански държави и в други региони по света.

2.2.3. Дейности и постижения

ЮНИДИР ще проведе **един семинар за трансфер на знания** за африканските държави – страни по КЗПМ, и ще изготви **доклад** относно основните констатации от действието и семинара за трансфер на знания. Като част от това предложено действие Институтът ще разработи и направи публично достъпна рамка за наблюдение, оценка и обучение. ЮНИДИР също така ще разработи **инструмент за приоритизиране**, ще изготви до пет **информационни документа** и ще подготви и публикува до **осем новини** за напредъка, постигнат от африканските бенефициенти. Институтът освен това ще бъде домакин съвместно с ЕС на до **осем прояви** за повишаване на осведомеността за действието и за целенасочено споделяне на резултатите сред основните и вторичните бенефициенти и целевите аудитории. По-долу е представена информация за предложената ориентировъчна последователност на тези дейности и постижения.

([12]) Алжир, Ангола, Бенин, Ботсуана, Буркина Фасо, Бурунди, Кабо Верде, Камерун, Централноафриканска република, Чад, Комори, Република Конго, Кот д'Ивоар, Демократична република Конго, Джибути, Еритрея, Етиопия, Габон, Гамбия, Гана, Гвинея, Гвинея-Бисау, Кения, Лесото, Либерия, Мадагаскар, Малави, Мали, Мавритания, Маврикий, Мозамбик, Намибия, Нигер, Нигерия, Руанда, Сао Томе и Принсипи, Сенегал, Сейшелски острови, Сиера Леоне, Сомалия, Южна Африка, Южен Судан, Судан, Есватини, Танзания, Того, Тунис, Уганда, Замбия, Зимбабве. Вж. https://treaties.unoda.org/t/mine_ban/participants

През първите 6 месеца от действието ЮНИДИР ще разработи и изпита инструмента за приоритизиране, който да се използва с държавите бенефициенти, включително по време на първоначалните срещи за съвместен преглед (вж. 2.1.3 по-горе). В хода на действието ЮНИДИР, в сътрудничество с Консултативната група по мините, ще изготви пет информационни документа – по един за всяка африканска държава бенефициент. Всеки информационен документ ще предоставя информация за резултатите от използването от държавата на инструмента на ЮНИДИР за приоритизиране и за постигнатия напредък в изпълнението на задълженията ѝ по член 5 от КЗПМ. Тези материали могат да се използват от държавите бенефициенти и партньорите на ЮНИДИР в Африка, както и от международната общност, участваща в борбата с противопехотните мини, така че да се помогне на държавите – страни по Конвенцията, да изпълнят задълженията си по член 5.

През трите години на това действие ЮНИДИР ще организира и съвместно с ЕС ще бъде домакин на две събития годишно в Женева, целящи представянето на напредъка по действието и резултатите от научните изследвания пред общността, участваща в политиката и практиката на борбата с противопехотните мини. Събитията биха могли да включват съпътстващи прояви по време на междусесийната среща за срещата на държавите – страни по КЗПМ, годишната среща на държавите – страни по КЗПМ, срещите на националните директори за борба с противопехотните мини и съветниците на ООН и/или самостоятелна проява. ЮНИДИР ще се координира и ще работи в тясно сътрудничество със звеното за подпомагане на прилагането на КЗПМ, за да се гарантира, че те действат съгласувано с евентуалните срещи за индивидуализиран подход и допринасят за тях. Последната съпътстваща проява на това действие ще се проведе по време на междусесийната среща за Шестата конференция за преглед на държавите – страни по КЗПМ, през 2029 г. Освен това ЮНИДИР ще организира и съвместно с ЕС ще бъде домакин на прояви в Африка през първата и третата година от действието в сътрудничество с Африканския съюз (АС) или с африканска подрегионална организация. ЮНИДИР ще подготви и публикува новини на своя уебсайт, целящи популяризирането на основните въпроси, обсъждани по време на тези прояви. Тези дейности и постижения ще повишат осведомеността за ролята на ЕС за насърчаване на сътрудничеството и създаване на чувство за споделена отговорност сред заинтересованите участници, работещи за премахването в Африка на отрицателното въздействие на противопехотните мини.

През втората година ЮНИДИР ще организира и съвместно с ЕС ще бъде домакин на семинар за обмен на информация и трансфер на знания в Африка заедно с АС или с африканска подрегионална организация и в тясно сътрудничество със звеното за подпомагане на прилагането на КЗПМ. ЮНИДИР ще проведе научни изследвания, така че да се осигурят данни за семинара. Семинарът ще бъде разработен и организиран с използването на специфична методика, улесняваща партньорския обмен на експертни мнения за предизвикателствата, ефективните практики и иновативните подходи в работата за завършване на разминирането по член 5 в Африка. В семинара ще участват 15 африкански държави – страни по КЗПМ, включително тези, които наскоро са изпълнили задълженията си по член 5, и тези, които се стремят да ги изпълнят. През третата година ЮНИДИР ще публикува и разпространи доклад, съдържащ извлечена от този семинар информация, която да бъде използвана от други заинтересовани участници, така че да се подпомогне напредъкът към свободна от мини Африка.

3. **Ангажираност с ЕС и видимост**

Целта на това действие е да се използват полезните взаимодействия с други ръководени от ЕС инициативи и действия (като проекта на звеното за подпомагане на прилагането на КЗПМ в подкрепа на изпълнението на плана за действие от Сием Реап-Ангкор ([13]), Консорциума на ЕС за неразпространение на оръжия и разоръжаване ([14]) и/или други конкретни проекти, финансирани от ЕС). Действието ще предостави на ЕС възможности да затвърди още повече публичния си имидж и лидерството си в областта на контрола на конвенционалните оръжия, неразпространението на оръжия и хуманитарното разоръжаване на различни равнища. ЮНИДИР ще си сътрудничи със структурите на ЕС в Брюксел и ще работи активно със Службата за външна дейност на ЕС като ключов партньор, както и с постоянните делегации на ЕС към ООН в Женева и Ню Йорк. Освен това ЮНИДИР ще си сътрудничи и ще работи с делегациите на ЕС в африканските държави партньори, като се започне с първоначалните срещи за съвместен преглед в самите държави (вж. 2.1.3 по-горе) и в държавите, които са домакини на съответните африкански регионални и подрегионални организации, с цел изграждане на национален капацитет. Освен това ще бъдат публикувани писмени изделия в съответствие с насоките на ЕС за видимостта (вж. също по-долу). Видимостта на ЕС ще бъде осигурена на всички прояви, организирани съвместно с ЮНИДИР, включително чрез встъпителни и/или заключителни изказвания, водене на заседанията или участие на експерти. ЮНИДИР смята, че семинарът за обмен на знания през втората година и двете събития през третата година от действието са първостепенни възможности за стимулиране на водещата роля на ЕС за мира, сигурността, стабилността и устойчивото развитие в Африка.

Освен при наличие на възражения или на други искания от страна на Европейската комисия ЮНИДИР ще предприеме всички необходими мерки за популяризиране на факта, че проектът е финансиран от ЕС, както и за подчертаване на ролята на ЕС в действието. Тези мерки се осъществяват в съответствие с Наръчника за комуникацията и визуалната идентификация при външните дейности на Европейския съюз, изготвен и публикуван от Европейската комисия ([15]). За признаване и осигуряване на видимостта на ЕС ще се използват логото на ЕС и изявления относно финансирането. Това ще гарантира, че финансовата подкрепа на ЕС за действието е видима, прозрачна и добре брандирана.

([13]) Решение (ОВППС) 2025/781 на Съвета от 14 април 2025 г., приложение, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202500781

([14]) Решение (ОВППС) 2025/889 на Съвета от 12 май 2025 г., приложение, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202500889

([15]) Вж. „Комуникацията и повишаването на визуалната идентификация на ЕС: насоки за външни дейности“ (2022 г.), 16 септември 2024 г., https://international-partnerships.ec.europa.eu/knowledge-hub/communicating-and-raising-eu-visibility-guidance-external-actions_en#visibility

4. **Сътрудничество и партньорства**

Организацията, изпълняваща това действие, е ЮНИДИР. ЮНИДИР ще работи в сътрудничество с държавите членки, както и с африканските държави – страни по КЗПМ, и членовете на Африканския съюз (АС), звеното за подпомагане на прилагането на КЗПМ, АС и африканските регионални икономически общности, други образувания на ООН (като Службата по въпросите на разоръжаването, Службата за борба срещу противопехотните мини, Програмата за развитие и националните бюра, както и други членове на Междуведомствената координационна група на ООН за борба с противопехотните мини), други международни организации, неправителствени организации и организации на гражданското общество.

ЮНИДИР ще работи съвместно, ще се координира и ще си сътрудничи тясно, по-специално със звеното за подпомагане на прилагането на КЗПМ, за изпълнението на това действие, като прави необходимото за това дейностите и резултатите на същото да осигуряват данни, да надграждат, както и да създават и увеличават максимално полезните взаимодействия и допълването с подкрепяния от ЕС проект на звеното за подпомагане на прилагането на КЗПМ в подкрепа на изпълнението на плана за действие от Сием Реап-Ангкор. Тъй като седалището и на двете организации/образувания е в Женева, ще се провеждат редовни срещи между ЮНИДИР и звеното за подпомагане на прилагането на КЗПМ, така че дейностите и проявите да бъдат координирани. ЮНИДИР ще кани звеното за подпомагане да участва във всички прояви, които той организира и на които е домакин съвместно с ЕС, и редовно ще го информира за дейностите и постиженията по действието.

4.1. *Надзор на партньорите от страна на ЮНИДИР*

ЮНИДИР ще ангажира неправителствени участници в борбата с противопехотните мини от съществуващата си партньорска мрежа, с които има споразумения за сътрудничество (т.е. меморандуми за разбирателство) и които оперират в африкански държави бенефициенти, като партньори по изпълнението за осъществяване на дейности по точка 2.1.3 и за подпомагане постигането на задача 1. ЮНИДИР спазва и прилага правилата и разпоредбите на ООН за управление на партньорите по изпълнението ([16]). Той разполага със система и процеси за ефективно и ефикасно управление и работа с такива оперативни партньори в африканските държави. Това включва стандарти за прилагане на основан на риска, ориентиран към постигането на резултати подход към дължимата грижа, подбора, наблюдението на изпълнението, оценката и финансовия надзор.

5. **Продължителност на действието**

Предвиденият срок за изпълнение на действието е 36 месеца.

6. **Изпълняващо образувание и партньор**

6.1. *Относно ЮНИДИР*

ЮНИДИР е автономен институт в рамките на системата на ООН, който предоставя на държавите и други заинтересовани страни независими научни изследвания, пространство за диалог, консултации, инструменти и изграждане на капацитет по въпроси от критично значение за сигурността, контрола на въоръженията, разоръжаването, включително хуманитарното разоръжаване, и развитието. Историята, научните изследвания и работата на Института в областта на хуманитарното разоръжаване започват през 1990-те, преди приемането и влизането в сила на КЗПМ ([17]). Преди двадесет години ЕС си сътрудничеше с ЮНИДИР, за да извлича информация за своите стратегии за борба с противопехотните мини, взривните военни остатъци и изготвянето на програми за контрол на малките оръжия и леките въоръжения ([18]). В продължение на повече от десетилетие ЮНИДИР и неговата Програма работят в тясно сътрудничество с африканските регионални партньори и държавите членки в подкрепа на изграждането на капацитет и планирането с цел справяне с проблема с незаконните оръжия и намаляване на вредите, които произтичащите от експлозиите заплахи причиняват на африканския континент. През последните години ЮНИДИР е съсредоточил усилията си в тази област върху ефективното всеобщо приемане и прилагане на договори в най-общ аспект, включително КЗПМ, използването на взривни вещества в населени райони, заплахите, породени от самоделните противопехотни мини ([19]), и ролята на равенството на половете в ефективните действия за борба с противопехотните мини ([20]). Институтът е поел ангажимент да насърчава приетите от ООН цели и задачи в областта на равенството на половете, и остава силно заинтересуван от постигането на напредък по отношение на приноса на жените за разоръжаването, включително хуманитарното разоръжаване, неразпространението, контрола на въоръженията, мира и сигурността, като по този начин подпомага Програмата за жените, мира и сигурността. ЮНИДИР поддържа здрави и основани на доверие отношения и сътрудничество с държавите в Африка, като разполага с уникален достъп до стратегическото и оперативното ниво на управление. Той се ползва от добре установени, силни партньорства с организации за борба с противопехотните мини, извършващи дейност в цяла Африка. ЮНИДИР се радва на признание заради неутралността, обективността и безпристрастността на своите научни изследвания и работата си за намаляване на вредите, причинявани от оръжията. Ето защо ЮНИДИР е в идеална позиция и разполага с необходимите средства, за да постигне целта и задачите на действието.

([16]) Финансови правила и разпоредби на ООН, Бюлетин на генералния секретар ST/SGB/2018/3 и JIU/REP/2021/4.

([17]) За повече информация вж. Институт на ООН по разоръжаването (2006 г.) „Разоръжаването като хуманитарна дейност: от наблюдение към действие“ (Disarmament as Humanitarian Action: From Perspective to Practice), ЮНИДИР, Женева, https://unidir.org/files/publication/pdfs/disarmament-as-humanitarian-action-from-perspective-to-practice-288.pdf

([18]) Институт на ООН по разоръжаването (2006 г.), „Европейските действия във връзка с малките оръжия и леките въоръжения и с взривните военни остатъци: окончателен доклад“ (European Action on Small Arms and Light Weapons and Explosive Remnants of War: Final Report), ЮНИДИР, Женева, https://unidir.org/publication/european-action-on-small-arms-and-light-weapons-and-explosive-remnants-of-war-final-report/

([19]) Това включваше например предоставянето на подкрепа на германското председателство на КЗПМ във връзка с работния документ относно самоделните противопехотни мини и Конвенцията за забрана на противопехотните мини, 21MSP-President-Paper-Improvised-AP-Mines.pdf

([20]) Институт на ООН по разоръжаването (2023 г.), „Отвъд Осло: преглед на интегрирането на равенството на половете и многообразието в Конвенцията за забрана на противопехотните мини“ (Beyond Oslo: Taking Stock of Gender and Diversity Mainstreaming in the Anti-Personnel Mine Ban Convention), ЮНИДИР, Женева.

6.2. *Относно Консултативната група по противопехотните мини*

Консултативната група по противопехотните мини е световна хуманитарна организация за застъпничество, която открива, премахва и унищожава противопехотни мини, касетъчни боеприпаси и невзривени бомби от места, засегнати от конфликти. От 1989 г. работата на Групата пряко е подпомогнала над 22 милиона души в повече от 70 държави да се върнат към живота и поминъка си след война. Считана за една от най-важните в световен мащаб хуманитарни организации за борба с противопехотните мини, Консултативната група по противопехотните мини получава хуманитарната награда „Хилтън“ през 2025 г., а през 1997 г. е един от съвместните лауреати на Нобеловата награда за мир. Групата си сътрудничи тясно с национални органи, други международни НПО и местни партньори за подобряване на ефективността, иновациите, безопасността и производителността. Тя разполага с официален меморандум за разбирателство с ЮНИДИР, както и с неправителствени организации, включително Женевския международен център за хуманитарно разминиране, „Преглед на малокалибрените оръжия“ и International Alert, а освен това е член на Европейското бюро за връзка в областта на укрепването на мира.